УДК 636.4.033.083

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВОЛОГИХ МІШАНОК-КОМБІКОРМІВ ПРИ ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Ю. В. Засуха, доктор сільськогосподарських наук, професор
С. М. Грищенко, кандидат сільськогосподарських наук
Н. П. Грищенко, аспірантка

Подано результати досліджень із вивчення показників продуктивності та економічної ефективності відгодівлі молодняку свиней за різних умов годівлі. Встановлено, що відгодівля вологими мішанками-комбікормами, порівняно з годівлею сухим комбікормом, збільшує показники продуктивності свиней та економічної ефективності виробництва свинини.

Відгодівельний молодняк, продуктивність, умови годівлі, економічна ефективність.

---

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук В. М. Волощук

© Ю. В. Засуха, С. М. Грищенко, Н. П. Грищенко, 2014

Конкуренція на ринку продукції свинарства зумовлює нині товаровиробників вдаватися до ресурсозберігаючих та екологобезпечних технологій.

Вибір типу, способу годівлі та доставки корму безпосередньо до тварини обумовлюється природно-кліматичними та матеріальними ресурсами господарства.

Згідно з ВНТП-АПК-02.05 [1], годують свиней підготованими, збалансованими за поживністю кормами, зокрема: сухими гранульованими чи розсипними комбікормами або зволоженими в годівницях; вологими мішанками концентратів, трав'яного або сінного борошна, картоплі, буряків та інших кормів (вологістю 60–75 %), вологими мішанками-комбікормами, що попередньо розбавлені водою (при співвідношенні за масою комбікормів і води не більше, ніж 1:3).

При створенні сучасних свинокомплексів та реконструкції вже існуючих, перед технологами постає питання вибору способу годівлі свиней. Наукою доведено, що продуктивна дія корму залежить не лише від його якості, але й від способу згодовування. У літературних джерелах автори викладають неоднозначні думки щодо переваг і недоліків сухого та вологого способів годівлі [3, 4, 6]. Дискусії з приводу переваг та недоліків кожного способу годівлі залишаються на сьогодні відкритими, тому поглиблене вивчення цього питання є актуальним.

Мета дослідження – визначити показники продуктивності та економічної ефективності відгодівлі молодняку свиней за різних умов годівлі.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили в умовах ТОВ «Ярос-Агро» Городоцького району Хмельницької області.

Метою науково-господарського досліду передбачалося встановити вплив різних умов годівлі свиней на їх продуктивність та економічну ефективність виробництва продукції свинарства. Для цього у 63-добовому віці за методом аналогів сформували дві групи поросят: контрольну і дослідну, по 30 голів у кожній (табл. 1).

1. Схема науково-господарського досліду

Група	Кількість тварин у групі, гол.	Періоди досліду				
		зрівняльний (14 діб)			основний (98 діб)	
		вік, діб	жива маса, кг	Умови годівлі	вік, діб	Умови годівлі (досліджуваний фактор)
1 – контрольна	30	63	20	Сухий корм, двічі на добу	77	Сухий корм, двічі на добу
2 – дослідна	30	63	20	Сухий корм, двічі на добу	77	Вологий корм, двічі на добу

Матеріалом для досліду були помісні свині німецької селекції (¼ велика біла ¼ ландрас ¼ дюрок ¼ п'єтрен), яких завезли у господарство з Німеччини.

Дослід тривав 16 тижнів і поділявся на два періоди. Зрівняльний період досліду тривав 14 діб, під час якого поросята отримували сухий повнораціонний комбікорм двічі на добу. В основний період досліду тривалістю 98 діб у

молодняку контрольної групи залишалися ті самі умови годівлі, що і в зрівняльний період, а тварин другої дослідної групи годували двічі на добу вологими мішанками-комбікормами. Годівля всіх піддослідних тварин відповідала встановленим нормам [2] та рекомендаціям німецької компанії Weda.

Параметри мікроклімату приміщення підтримували за допомогою спеціальних пристроїв і вони відповідали встановленим гігієнічним нормативам. Ваговий ріст піддослідних тварин оцінювали за результатами зважувань, які виконували індивідуально, щотижнево.

Розрахунок економічної ефективності відгодівлі молодняку свиней здійснювали шляхом визначення собівартості поросят при постановці на дослід і прибутку від їх реалізації у 175-добовому віці за цінами, які були на час проведення досліджень із застосуванням загальноприйнятих методик.

Результати досліджень опрацьовані методом варіаційної статистики [5] з використанням персонального комп'ютера та програм Microsoft Excel і STATISTICA 7.0.

Результати досліджень. Встановлено, що при знятті з відгодівлі у 175-добовому віці молодняк контрольної групи мав живу масу 93,6 кг, тоді як перевага ровесників другої дослідної групи за цим показником становила 8,7 % ($p<0,001$).

2. Затрати корму на 1 кг приросту живої маси у піддослідного молодняку свиней

Тиждень відгодівлі	Вік, діб	Група					
		1 – контрольна			2 – дослідна		
		Затрати на 1 кг приросту					
		Комбікорму, кг	Обмінної енергії, МДж	Протеїну, г	Комбікорму, кг	Обмінної енергії, МДж	Протеїну, г
1	63–69	1,84	24,4	318,5	1,94	25,8	336,2
2	70–77	1,78	23,6	308,0	1,84	24,4	317,9
3	78–84	1,98	26,3	343,2	1,82	24,1	314,6
4	85–91	2,55	33,5	449,3	2,48	32,6	436,5
5	92–98	2,72	35,8	480,3	2,49	32,8	439,5
6	99–105	2,93	38,6	517,4	2,73	35,9	481,4
7	106–112	3,10	40,7	545,8	2,60	34,2	458,1
8	113–119	3,16	41,5	556,7	2,61	34,4	460,6
9	120–126	3,23	42,3	502,9	2,60	34,1	404,8
10	127–133	3,31	43,4	515,2	3,27	42,8	508,4
11	134–140	3,86	50,6	600,9	3,40	44,6	529,1
12	141–147	4,04	53,0	629,6	3,82	50,1	594,5
13	148–154	4,23	55,2	570,4	3,86	50,3	519,6
14	155–161	4,35	56,6	585,3	4,02	52,4	541,3
15	162–168	4,44	57,8	597,7	4,10	53,4	552,5
16	169–175	4,65	60,6	626,6	4,35	56,7	586,1
У середньому за основний період досліду	78–175	3,59	47,0	568,0	3,24	42,5	512,6

Доведено, що за основний період досліду тварини дослідної групи за середньодобовими приростами живої маси переважали контрольних аналогів на 12,0 % ($p<0,001$).

Відмінності в умовах годівлі молодняку свиней, а також у неоднаковій інтенсивності його росту, істотно позначилися на затратах комбікорму, обмінної енергії та протеїну на 1 кг приросту живої маси (табл. 2).

Зокрема встановлено, що майже в усі періоди відгодівлі тварини, які отримували вологі мішанки-комбікорми мали нижчі показники конверсії корму порівняно з аналогами, що споживали сухий корм. Так, у середньому за основний період досліду (78–175 діб) затрати комбікорму на 1 кг приросту живої маси у молодняку другої дослідної групи, порівняно з аналогами контрольної, були нижчими на 10,8 %.

Продуктивність відгодівельного молодняку свиней, у свою чергу, позначилась і на показниках економічної ефективності виробництва свинини (табл. 3).

Незважаючи на те, що витрати на закупівлю й відгодівлю тварин другої групи, порівняно з ровесниками першої, були вищими на 402 грн, їх загальна жива маса при здачі на забій була вищою на 8,7 %, що, у свою чергу, збільшило і виручку від реалізації на 5115,6 грн.

3. Економічна ефективність відгодівлі молодняку свиней*

Показники	Група	
	1 – контрольна	2 – дослідна
Приріст живої маси молодняку свиней за час досліду, кг	76,0	84,3
Спожито комбікорму за час досліду з розрахунку на 1 голову, кг	263,6	266,3
Вартість комбікорму, затраченого на відгодівлю 1 голови, грн.	767,7	775,9
Загальні витрати на відгодівлю 1 голови, грн.	971,8	985,2
Витрати на закупівлю 1 голови відгодівельного молодняку, грн.	826,3	826,3
Витрати, що пішли на закупівлю й відгодівлю 1 голови, грн.	1798,1	1811,5
Витрати на закупівлю й відгодівлю всіх піддослідних тварин, грн.	53943	54345
Загальна жива маса всіх піддослідних тварин при здачі на забій, кг	2889	3141
Реалізаційна ціна 1 кг живої маси, грн.	20,3	20,3
Виручка від реалізації всіх піддослідних тварин, грн.	58646,7	63762,3
Виручка від реалізації 1 голови, грн.	1954,9	2125,4
Чистий прибуток від реалізації всіх піддослідних тварин, грн.	4703,7	9417,3
Чистий прибуток від реалізації 1 голови, грн.	156,8	313,9
Чистий прибуток від реалізації 1 ц живої маси, грн.	163,3	299,8
Собівартість 1 ц живої маси виробленої свинини, грн.	1867,2	1730,2
Рівень рентабельності виробництва свинини, %	8,71	17,33

*Примітка: у цінах 2013 року.

У результаті менших затрат корму на 1 кг приросту живої маси собівартість 1 ц приросту живої маси виробленої свинини у тварин другої групи, порівняно з контрольними аналогами, була меншою на 7,9 %, що, у свою чергу, збільшило чистий прибуток від реалізації тварин на 4713,6 грн.

Усі ці показники вплинули й на рівень рентабельності виробництва свинини, який у другій дослідній групі, порівняно з контрольною, збільшився на 8,62 %.

Висновки

Відгодівля молодняку свиней, який споживає вологі мішанки-комбікорми, порівняно годівлею сухими повнораціонними комбікормами, збільшує живу масу тварин при знятті з відгодівлі у 175-добовому віці на 8,7 %, середньодобові прирости – на 12,0 % та зменшує затрати комбікорму на 1 кг приросту живої маси на 10,8 %. Це, у свою чергу, призводить до збільшення рівня рентабельності виробництва свинини на 8,6 %.

Список літератури

1. Відомчі норми технологічного проектування. Свинарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми) / [М. Ф. Галібаренко, О. П. Смірнов, Г. Г. Марченко та ін.]. – К. : Міністерство аграрної політики України, 2005. – 95 с.

2. Дурст Л. Кормление сельскохозяйственных животных / Л. Дурст, М. Виттман ; пер. с нем. под ред. И. И. Ибатуллина, Г. В. Проваторова. – Винница : Новая книга, 2003. – 384 с.

3. Кабанов В. Д. Интенсивное производство свинины / В. Д. Кабанов. – М. : Колос, 2003. – 400 с.

4. Походня Г. С. Промышленное свиноводство / Г. С. Походня. – Белгород : Крестьянское дело, 2011. – 483 с.

5. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М. : Колос, 1969. – 246 с.

6. Современное свиноводство. Актуальные статьи из немецкого специализированного журнала / [сост. М. Нойнабер]. – Фастов : Юнивест Медиа, 2010. – 112 с.

Представлены результаты исследований по изучению показателей производительности и экономической эффективности откорма молодняка свиней при разных условиях кормления. Установлено, что откорм влажными мешанками-комбикормами, по сравнению с кормлением сухим комбикормом, увеличивает показатели продуктивности свиней и экономической эффективности производства свинины.

Откормочный молодняк, производительность, условия кормления, экономическая эффективность.

The results of studies on the performance and economic efficiency of fattening young pigs under different feeding conditions. It was established that the feeding wet animal feedstuffs compared with feeding dry forage increases the productivity indices of pigs and pork production efficiency.

Fattening young, performance, feeding conditions, economic efficiency.